

DOOR PETER VAN DER VEN

Medio september bracht ik een werkbezoek aan Roemenië, samen met zeven anderen die ook als vrijwilliger en/of als sponsor betrokken zijn bij Caritas Catolica Oradea. Deze instelling biedt met diverse projecten hulp aan armen ongeacht hun afkomst, huidskleur en godsdienst in het bisdom Oradea. Dit bisdom omvat de provincie Bihor en een deel van de aangrenzende provincies Arad, Satu Mare en Sălaj.

In tien dagen tijd reden we met een busje ruim vijfduizend kilometer en bezochten diverse projecten in dit uitgestrekte bisdom. Diverse wegen zijn welhaast onbegaanbaar en we hadden regelmatig plezier om de verkeersborden 'slecht wegdek' en het verbod om harder dan 20 kilometer per uur te rijden. Op die weggedeelten is sneller dan 5 kilometer per uur niet eens mogelijk. In het donker is het op deze onverlichte wegen gevaarlijk vanwege mensen die er lopen of fietsen zonder licht en er onverlicht met paard en kar rijden. Om de gaten en vele diepe kuilen te vermijden slinger je als een dronkenman over de weg.

In Roemenië geldt overigens een absoluut verbod voor alcoholgebruik bij autorijden. Hierdoor kan zelfs een katholieke priester die kort tevoren miswijnt nuttigde in de problemen komen. Streng wordt door de politie gecontroleerd op het hebben van een autovignet, overtreding van de snelheid en het voeren van de verplichte verlichting op provinciale wegen.

CONCERT

We hebben gelogeerd in Oșorhei op de pastorie van Rajna József, die naast pastoor ook directeur is van Caritas Catolica Oradea. Het dorpje Oșorhei ligt ongeveer tien kilometer van de stad Oradea, waar de hoofdvestiging van Caritas is. De eerste avond vielen we met onze neus in de boter vanwege een mede door Caritas georganiseerd benefietconcert in de overvolle prachtige basiliek van Oradea. Een klassiek concert uitgevoerd door het orkest 'Spirit of Europe' uit het Oostenrijkse Melk onder leiding van de Zweedse dirigent Ola Rudner uit het Duitse Württemberg. De opbrengsten kwamen ten goede aan een centrum voor kinderopvang in een naburig dorp. Deze kinderen, waarvan de meeste nog heel erg jong, zaten apart in de zijbeuk van de basiliek en zaten geduldig de diverse toespraken en het concert uit. Welhaast bewegingloos en muistil.

Dokter van huis

Door P. van der Ven

GEVANGENIS

We bezochten enkele sociale keukens die maaltijden verstrekken aan vooral ouderen en daklozen, enkele poliklinieken voor medische en tandheelkundige hulp, de Caritas-apotheek, diverse projecten voor thuiszorg en hulp voor personen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking, enkele verzorgingshuizen en ziekenhuizen, een internaat voor leerlingen van een lyceum, de Caritas-kringloopwinkel, een zigeunernederzetting en een gevangenis. Veelal was Rajna József onze begeleider, maar vooral in Oradea zelf waren dit ook andere medewerkers van Caritas, die overigens opvallend vaak Andrea heten. Het bezoek aan de gevangenis in Oradea, met op dit moment ongeveer vijfhonderd mannelijke gedetineerden, heeft me heel erg verast. Onze persoonlijke bezittingen, inclusief onze identiteitspapieren moesten we al direct inleveren en werden in een kluisje bewaard. Het oude gebouw boezemt schrik in, evenals de veelal nors uitzienende bewakers. Door kleine luikjes in deuren zien we grote donkere zalen met stapelbedden met twintig gedetineerden per zaal. In een grote ontvangstzaal zaten ongeveer vijftig gedetineerden op onze delegatie te wachten en wij moesten voor hen op een rij plaats nemen. Een van de functionarissen sprak ons en de groep gedetineerden toe en de gevangenispastor tolkte. Gaandeweg werd mij duidelijk wat de rol van Caritas hier is. Ook hier zitten mensen die zo arm zijn dat ze hulp behoeven. Caritas geeft hen kleding, zeep om zichzelf en hun kleding te kunnen wassen en materialen voor vrijetijdsbesteding. Met dit laatste wordt bedoeld materialen voor het maken van tekeningen en schilderijen en om te knutselen. Er was een presentatie van schilderijen, tekeningen, borduurwerk en prachtige op schaal van karton gemaakte orthodoxe kerken. Enkele schilderstukken en tekeningen werden aan ons gegeven of verkocht. Bij het weggaan arriveerde een ploeg gedetineerden die in de stad werkzaamheden hadden verricht. Bij navraag bleken dit mensen die nog maar enkele maanden van hun vrijheid af waren.

ZIGEUNERS

Het bezoek aan een afgelegen grote zigeunernederzetting vlak bij Marghita was eveneens indrukwekkend. Een medewerkster van Caritas in een naburig dorp en vertrouweling van deze zigeuners was er onze gids. De meesten wonen er in armoedige hutjes en een groep van enkele volwassenen en veel kinderen volgden nieuwsgierig ons gezelschap. Doel van dit bezoek was inspectie van de drie waterputten die ongeveer een jaar geleden werden geslagen. Bekostigd door een kloosterorde van zusters in Breda.

Twee hoogbejaarde maar zeer vitale zusters van deze orde zagen nu met eigen ogen hun broodnodige en zeer gewaardeerde hulp. Midden in deze nederzetting liep een stroompje, wat door de langdurige droogte niet veel voorstelde, met een kleine houten gammele voetbrug en een groten-deels ingezakte grotere overbrugging. Een lid van onze delegatie, die een metaalverwerkingsbedrijf heeft, gaat materialen leveren ter vervanging. Ik merkte soms onrust bij enkele zigeuners toen we foto's maakten. Ik heb die weg kunnen nemen door via Rajna József te vertellen dat deze foto's niet uit nieuwsgierigheid zijn gemaakt, maar met het doel om thuis te kunnen laten zien hoe zij moeten leven. Tot slot werd Caritas door een vertegenwoordiger van de zigeuners bedankt voor de geboden hulp.

ARMOEDE

De stad Oradea met zijn 200.000 inwoners zie ik enorm veranderen. Er zijn meer en opvallend veel nieuwe en duurdere auto's. De grote winkelstraat in het centrum is prachtig opgeknapt en de monumentale gebouwen, waarin op de begane grond dure winkels zijn gehuisvest, zijn schitterend gerenoveerd. Op de uitvalsweg naar Cluj hebben zich diverse grote nieuwe autobedrijven en aan de ring en ook in het centrum is niet op een 'shopping mall' meer of minder gekeken. Het lijkt dus van alle kanten heel goed te gaan. Maar schijn bedriegt, want juist de armen hebben het steeds moeilijker. Met medewerkers van Caritas bezochten we diverse gezinnen die in grote armoede leven en op hulp van Caritas kunnen rekenen. Vlak voor ons vertrek werd me gevraagd om een rolstoel voor een driejarig kind en als bij een wonder is me dat gelukt. Op mijn verzoek bezochten we dit kind en brachten we deze rolstoel. Wat ik hier midden in Oradea aantrof wat betreft woonomstandigheden, is werkelijk met geen pen te beschrijven. Het kind betrof een meisje met een sterk verkort onderbeentje. Naar schatting is de lengte ongeveer een derde van de gezonde kant. Het voetje staat ongeveer 90 graden naar binnen gedraaid. Lopen is onmogelijk en dus wordt gekropen. Ter bescherming van haar knietjes en onderbeentjes draagt ze grote sportkniebeschermers. Mijn indruk was dat dit kind verder gezond is. Dit gezin is niet verzekerd voor medische hulp en verdere hulp kan door hen niet betaald worden.

Ik bezocht een professor in de genetica waar dit kind bekend is en in overleg gaan we zoeken naar mogelijke oplossingen. Ik maakte na terugkomst een bevriende orthopedisch chirurg deelgenoot en hij was onder de indruk van de foto's die ik had gemaakt. Het begin is gemaakt en krijgt zeker een vervolg.

HERFSTFESTIJN

Voor hulp door onze Stichting Caritasgroep Schijndel is vooral behoefte aan 'kringloophulpgoederen' en deze kunnen worden afgegeven aan de Lariestraat 15 in Gemonde, telefoon (0411) 67 74 55 of (073) 553 07 35. Daarnaast is financiële steun via rekeningnummer 1090.69.951 welkom.

Zondagmiddag 4 oktober stonden we tijdens het Herfstfestijn in een kraam op de Markt met een presentatie van Caritas Catolica Oradea. Ook verkochten we honing en bezems uit Roemenië voor het goede doel.

● **OP DE FOTO:** Peter van der Ven (rechts) geeft uitleg over de projecten van de Caritas Catolica Oradea. (Foto: Albert Stolwijk).

